

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
Guidelines for Operation of Student Support and Care System
in Expansion Opportunity Schools under Kanchanaburi Primary
Educational Service Area Office 1

¹เจตบดินทร์ บุญญรัตน์

Jetbordin Boonyarat

²สาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล

Saroch Pauwongsakul

³นิพนธ์ วรรณเวช

Nipon Wonnawed

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University Thailand.

¹Corresponding Author, Email: Jetbodin18@gmail.com

Received November 11, 2022; Revised December 6, 2022; Accepted: December 26, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสและศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในสถานศึกษาขยายโอกาส จำนวน 252 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ 2) จัดการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับประเด็นคำถามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ผลการวิจัยพบว่า

1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน 2) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ตรงกัน ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาใช้การประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมพัฒนานักเรียน ด้านการ

ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนสถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะ ด้านการส่งต่อนักเรียน สถานศึกษามีการประชุมวางแผนในการส่งต่อนักเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการส่งต่อนักเรียน

คำสำคัญ: การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1; โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

This Article aimed to study operation of students support and care system in expansion opportunity schools and to study guidelines for operation students care and support system in expansion opportunity schools. The sample group was 252 teachers in expansion opportunity schools under. 1) The research instrument was operation of students support and care system questionnaire. 2) to find out the operation of students support and care system guidelines by focus group. The results of the study were as follows

1. The guidelines for operation students care and support system in expansion opportunity was overall and in each individual aspect at a high level, ranking in the order as follows: promoting and developing students, knowing individual student, preventing and solving student problems, screening students, and transferring student.

2. The guidelines for operation students care and support system in expansion opportunity. Knowing individual student: school makes understanding of the individual student information analysis in corresponding way. Screening students: School holds a meeting to explain, make understanding of and acknowledge using student screening criterion. Supporting and developing students: School cooperates with other organizations to support to develop students. Student protecting and problem solving: School holds a workshop for student protecting and problem solving for school personnel to be knowledge and skilled. Transferring student: school plans transferring students by establishment of a committee to follow up and evaluation.

Keywords: operation students care and support system; Kanchanaburi primary Educational Service Area Office 1; Expansion opportunity schools

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ครอบงำงานยากที่จะต้านทานหรือห้ามเยาวชนไม่ให้ไหลไปตามกระแสของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีทั้งผลดีและผลเสียได้จึงเป็นปัจจัยก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอันเป็นผลมาจากสังคมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

ส่วนครอบครัวไทยในปัจจุบันอ่อนแอจนน่าวิตก ในขณะที่การจดทะเบียนสมรสมีน้อยลงแต่อัตรา การหย่าร้างกลับสูงขึ้น ครอบครัวต้องต่อสู้กับปัญหาคุณภาพชีวิต ทำให้พ่อแม่ห่างเหินกับลูกและวัยรุ่น มีเวลาอยู่กับครอบครัวน้อยลง และยิ่งห่างเหินจากสถาบันศาสนา นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมมากมาย เช่น ติดการพนัน ติดเกม การมั่วสุมในหอพัก ไม่ชอบไปโรงเรียน หนีเรียน ทะเลาะ ชกต่อย หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ เป็นปัจจัยที่สำคัญ และมีเด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบัน จำนวนไม่น้อย ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ ทำให้มีพฤติกรรม แตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนที่ทำงานด้านเด็กจะใช้ ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาเพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและ เยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2552)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและ หลักการ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่ง ที่กำหนดให้ดำเนินการ คือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมี ความสุข (มาตรา 23) ข้อ 5 ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความ ร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสุภาพจิต, 2552)

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 63 หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤติ นักเรียนและนักศึกษา ได้กำหนดไว้ว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติให้เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียนและ นักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด (ราชกิจจานุเบกษา, 2546)

สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 จังหวัดกาญจนบุรี มีโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด จำนวน 38 โรงเรียน จากข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ปี การศึกษา 2563 พบว่า มีนักเรียนด้อยโอกาส เช่น นักเรียนออกกลางคันเนื่องจากการย้ายตาม ผู้ปกครอง นักเรียนมีชื่อในโรงเรียนแต่ไม่มีตัวมาเรียน ครอบครัวแตกแยก การหย่าร้าง เด็กถูกทอดทิ้ง ถูกปล่อยปละละเลย เด็กยากจน เด็กกำพร้าอยู่กับญาติผู้ใหญ่ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ อพยพตาม ผู้ปกครอง ไม่มีผู้ดูแลรับผิดชอบ เด็กทำงานรับผิดชอบตัวเองและครอบครัว นักเรียนที่ขาดแคลนทุน ทรัพย์ เช่น อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน อาหาร เป็นต้น นักเรียนที่มีความพิการบกพร่อง ทางทรงมองเห็นทางการได้ยิน ด้านสติปัญญา การเรียนรู้ร่างกายสุขภาพ พฤติกรรม และอารมณ์

ความพิการทางออกทิสติก ความพิการทางการซับซ้อน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัย ในฐานะครู จึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ว่าการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามองค์ประกอบ 5 ด้านของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน เพื่อศึกษาข้อมูลอันจะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา วางแผน ปรับปรุงระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ตลอดจนยังเป็นแนวทางที่จะช่วย บิดา มารดา ครู-อาจารย์ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับนักเรียนได้รับรู้ปัญหา มีความเข้าใจ และ ร่วมมือกันเพื่อหาวิธีการ ที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งต่อการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 731 คน ใน 38 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปรึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ในจำนวน 252 คน ซึ่งกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามพื้นที่จัดการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและพื้นที่จัดการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยาย โอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งจำแนกตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการ

ส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับประเด็นคำถามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งมี 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับของวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเสนอผลในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยพิจารณาเป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม

3. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยการจัดสนทนากลุ่มและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการการศึกษา

ตอนที่ 1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.28	0.53	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.19	0.59	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.41	0.50	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.25	0.53	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.13	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย	4.24	0.49	มาก

ตารางที่ 1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.41$) รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.28$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\bar{X}=4.25$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}=4.19$) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.13$)

ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผลจากการสนทนากลุ่ม จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และครูผู้สอน เพื่อศึกษาความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่มีต่อแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 ครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักจิตวิทยาเพื่อให้ครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้หลักการและเข้าใจนักเรียนให้มากขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรมีการสร้าง ความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ตรงกัน กำหนดเป้าหมายชัดเจน และมีการดำเนินงานในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน

2.1 สถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.2 สถานศึกษาควรใช้การประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจและให้ความรู้ในการใช้เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และมีการคัดกรองอย่างเป็นขั้นตอน

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3.1 สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียนตามความเหมาะสม

3.2 สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน และช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียนตามความเหมาะสม

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

4.1 สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

4.2 สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนเข้ารับการฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเอง ในด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนว เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาเบื้องต้น

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

5.1 สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการส่งต่อนักเรียน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการส่งต่อนักเรียน และมีแนวทางในการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเป็นขั้นตอน

5.2 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนหรือแนวทางปฏิบัติในการส่งต่อนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่าเป็นงานที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน กระบวนการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญ ต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ทำให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียน จึงพัฒนาคุณภาพนักเรียนในทุกๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัธร สงวนพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิปปภา บุตรดี ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราพร สุทธิสาร ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมและรายข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเตรียมความพร้อมการจัดทำแผนและปฏิทินการปฏิบัติงานการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูมีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่เป็นปัจจุบัน และมีการสรุปและรายงานผลเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับเกียรติพงษ์ เกิดศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมี

การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ สถานศึกษามีประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อจัดทำเกณฑ์และตัวชี้วัดการคัดกรองนักเรียน ครูมีการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนที่เป็นปัจจุบันและมีการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบของสถานศึกษา และครูมีการดำเนินงานจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับจันทปภา บุตรดี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอ หนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ในภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

1.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้ เพราะสถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรมจริยธรรมประจำทุกสัปดาห์ และมีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้มีความหลากหลายและครูมีการเปิดโอกาสให้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามที่ตนเองสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ (สุภัทสร สุริยะ, 2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ในภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนและครูมีการนิเทศ ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่เป็นปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับศรีนคร มีเพียร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนศรีราษฎร์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ในภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการดำเนินการแก้ไขปัญหาลำดับต้นให้กับนักเรียน วางแนวทางในการส่งต่อนักเรียนกลุ่มมีปัญหาให้กับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือนักเรียน และมีการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองให้ทราบใน การส่งต่อนักเรียนและจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือไว้เป็นหลักฐานอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับเกียรติพงษ์ เกิดศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทาง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน ในภาพรวมและรายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อภิปรายผลการวิจัยแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรมีการสร้างความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่ตรงกัน กำหนดเป้าหมายชัดเจน มีการดำเนินงานในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ และครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักจิตวิทยาเพื่อให้ครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้หลักการและเข้าใจนักเรียนให้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการสร้างความเข้าใจในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับเกียรติพงษ์ เกิดศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรมีการจัดตั้งคณะทำงาน โดยมีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน การนิเทศติดตามมีการอบรมให้ความรู้ และทักษะในการใช้แบบประเมินพฤติกรรมและแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์พร้อมทั้งให้มีการรายงานผลหลักฐานการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ และใช้การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้ในการใช้เกณฑ์ การคัดกรองนักเรียน การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และมีการคัดกรองอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาควรมีการสำรวจข้อมูลการคัดกรองนักเรียนให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการคัดกรองและจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (ณัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง, 2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเชิงวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการคัดกรองนักเรียนมาให้ความรู้แก่ คณะครูจัดทำคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมีเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่ชัดเจน ประชุมชี้แจงเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ผู้บริหารและครูมีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจในการใช้เกณฑ์ การคัดกรองให้เข้าใจตรงกัน ครูที่ปรึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียน กลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา โดยยึดเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนเป็นหลัก ครูที่ปรึกษาใช้เครื่องมือวิธีการ ที่หลากหลายในการดำเนินการคัดกรองนักเรียน และมีการคัดกรองซ้ำ

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียน และควรมีการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและช่วยส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียนตามความเหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาควรให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นในการที่จะจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักเรียนหรือประสานงานกับหน่วยงานภายนอกให้มีส่วนร่วม ในการช่วยสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียนอย่าง

ทั่วถึง และสถานศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตาม ให้ครูผู้รับผิดชอบรายงานผลการพัฒนานักเรียนเป็นระยะ ซึ่งสอดคล้องกับ (พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์, 2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรทำแผนผังขั้นตอน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน จัดกิจกรรมเสริมตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน โรงเรียนควรให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานักเรียนหรือประสานงานกับหน่วยงาน ภายนอกให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน และช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง มีกิจกรรมโฮมรูมที่เข้มแข็ง มอบรางวัลให้นักเรียนที่มีผลการพัฒนาตนเองดีขึ้น การพัฒนาและการส่งเสริมให้ นักเรียนทั้งกลุ่มปกติ กลุ่มพิเศษ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ ในตนเองเป็น การป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือ กลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่ โรงเรียนคาดหวัง โรงเรียนต้องกำหนดแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนด้านต่างๆ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายพันธมิตร เพื่อระดมทรัพยากรที่เหมาะสมเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริม การพัฒนานักเรียน ให้ประสบความสำเร็จ

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ ตลอดจนเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนเข้ารับการฝึกฝน อบรมพัฒนาตนเอง ในด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนว เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาเบื้องต้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาต้องสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการให้คำปรึกษานักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนให้แก่ครู และสนับสนุนส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเอง ในด้านของจิตวิทยาหรือการแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับ (ศกรินทร์ โพธิ์เพชร, 2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า ครูควรสร้างความศรัทธาต่อนักเรียน ตามจรรยาบรรณครูควรมีการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริม ความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และกำหนดการจัดกิจกรรมให้เป็น ลายลักษณ์อักษรมีรูปแบบที่แน่นอน

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการส่งต่อนักเรียน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการส่งต่อนักเรียน และมีแนวทางในการปฏิบัติการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเป็นขั้นตอน และควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนหรือแนวทางปฏิบัติในการส่งต่อนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาควรมีการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน และมีการติดตาม ประเมินผล สรุปและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (ณัฐธัญย์ รุ่งกลิ่นขจรกุล, 2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขและเครือข่ายอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอก

สถานศึกษา ส่งเสริมให้มีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียน พร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น ให้มีการติดตาม ประเมินผล สรุปและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บางครั้งปัญหาของนักเรียนรุนแรงยากต่อการแก้ไข หรือการดำเนินการแก้ไขต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสถานศึกษาจึงควรมี แนวทางการดำเนินงานส่งต่อนักเรียนร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้มีเจ้าหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการด้วย

สรุป

แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ในการดำเนินการครั้งนี้เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้แนวทางการในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สามารถนำข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถานศึกษาควรจัดการอบรมเกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการให้คำปรึกษาเพื่อให้ครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้เข้าใจหลักการและมีความเข้าใจนักเรียนให้มากขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรมีการวางแผนการคัดกรองนักเรียน กำหนดขั้นตอนการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ

1.3 สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามความสามารถ ความถนัดของนักเรียนตามความเหมาะสม

1.4 สถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษา เข้ารับการฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเอง ในด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนว เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตามหลักจิตวิทยาเบื้องต้น

1.5 สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนในการส่งต่อนักเรียน และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนหรือแนวทางปฏิบัติในการ ส่งต่อ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเป็นขั้นตอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดีในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2552). *คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 1-2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6*.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ณัฐธินัย รุ่งกลิ่นขจรกุล. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอด่านช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ณัฐพรรณ แสงน้ำผึ้ง. (2562). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์. (2563). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ราชกิจจานุเบกษา. (2546). *พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก*. เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก.

ศักรินทร์ โพธิ์เพ็ชร. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. กาญจนบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการแนวคิด และทิศทางการดำเนินงาน เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อก้าวอย่างอย่างยั่งยืนปี 2552*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุภัสสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสยาม.

